

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та української культури

Освітня програма **Середня освіта (фізика)**

Спеціальність **014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)**

Спеціалізація **Середня освіта (Фізика)**

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України та української культури
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	к. і. н., асистент Паска Богдан Валерійович
Контактний телефон викладача	0967192008
Е-mail викладача	paskabogdan@i.ua
Формат дисципліни	Обов'язкові компоненти ОП Цикл загальної підготовки ОК 2. Історія України та української культури
Обсяг дисципліни	90 год.; 3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00–17.00
2. Анотація до курсу	
<p>Курс розроблено таким чином, аби надати учасникам навчального процесу – майбутнім бакалаврам за спеціальністю «Середня освіта (Фізика)» – необхідні знання для формування у них системного погляду на основні етапи та тенденції розвитку політичної історії України, закономірності становлення української державності від стародавніх часів до сучасності. На цій основі сформувані у майбутніх учителів фізики відчуття причетності до тисячолітньої історії українського народу, розвинути у них патріотичні, державницькі та морально-етичні переконання. Крім того, курс спрямований на отримання студентами теоретичних знань та практичних умінь, які дадуть їм змогу адекватно і ефективно використовувати одержані навички у майбутній професійній діяльності. Навчальна дисципліна „Історія України та української культури” є обов'язковою нормативною дисципліною зі спеціальності “Середня освіта (Фізика)”, яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Вона покликана забезпечити ґрунтовні знання з політичної історії України та історії української культури. Особлива увага при вивченні курсу приділяється формуванню аналітичних навичок, вмінню доцільно використовувати отримані знання для вирішення теоретичних та прикладних проблем.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета нормативної навчальної дисципліни «Історія України та української культури» – формування у майбутніх бакалаврів за спеціальністю «Середня освіта (Фізика)» системного погляду на основні етапи та тенденції розвитку політичної, економічної та культурної історії України, закономірності становлення української державності від стародавніх часів до сучасності. На цій основі сформувані у майбутніх учителів фізики відчуття причетності до тисячолітньої історії, культурних досягнень українського народу, розвинути у них патріотичні, державницькі та морально-етичні переконання. Крім того, курс спрямований на отримання студентами теоретичних знань та практичних умінь, які дадуть їм змогу адекватно і ефективно використовувати одержані навички у майбутній професійній діяльності.</p>	
4. Компетентності	
<p>ЗК.4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, реалізовувати навички міжособистісної взаємодії. ЗК.5. Здатність бути критичним і самокритичним, дотримуватися професійних етичних зобов'язань. ЗК.8. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ЗК.10. Здатність до аналізу та синтезу. ФК.4. Здатність правильно використовувати набуті знання і навички у викладацькій діяльності та при роботі у науково-дослідних лабораторіях.</p>	
5. Результати навчання	
<p>ПРН 14. Усвідомлення цінності захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p>	

6. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття				Загальна кількість годин	
лекції				14	
семінарські заняття / практичні / лабораторні				16	
самостійна робота				60	
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність			Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	Середня освіта (фізика)			1	Нормативний
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Стародавня історія України 1. Науково-теоретичні засади вивчення історії України та української культури 2. Періодизація первісного суспільства 3. Племена Трипільської культури у IV – III тис. до н. е. 4. Державні утворення народів-кочовиків у Північному Причорномор'ї у I тис. до н. е. 5. Антична колонізація Північного Причорномор'я 6. Східні слов'яни у I тис. до н. е.	Лекція	Гомер. Іліада. – К., 1978. Геродот. Історії в дев'яти книгах. – К., 1993. Історія України: Документи, Матеріали / Уклад., комент. В.Ю.Короля. – К., 2001. Літопис Руський. – К., 1989. Хрестоматія з історії Української РСР. – К., 1959. – Т.1. – С. 8-18. Алексеев Ю.М., Вертегел А.Г., Даниленко В.М. Історія України. – К., 1994. Археологія та стародавня історія України. Курс лекцій. – К., 1992. Борисенко В.Й. Нариси історії України. – К., 1993. Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України. Навч. посібник. – К., 1994. Давня історія України: У 2 кн. – К., 1994. Історія України. Нове бачення. – К., 1995. – Т.1. – С. 5-39. Історія України. Курс лекцій. – К., 1991. – Кн.1. – Лек. 1,2. Чмихов М.О., Кравченко Н.М., Черняков І.Т. Археологія та стародавня історія України. – К., 1992. Василенко Г. Велика Скіфія. – К., 1991. Відейко М.Ю., Корнієнко П.Л., Ткачук Т.М. Трипільська цивілізація. – К., 1994. Даниленко В.Н. Энеолит Украины. – К., 1974. Залізник Л. Нариси стародавньої історії України. – К., 1994.	4	5 б.	середина вересня

<p>Тема 2. Давньоруська держава – Київська Русь (IX – XIII ст.)</p> <p>1. Політична, військова та економічна діяльність перших правителів Київської Русі</p> <p>2. Зміцнення держави за князя Володимира Великого</p> <p>3. Піднесення Київської Русі в часи Ярослава Мудрого</p> <p>4. Початок політичної роздробленості у 1054–1113 рр. Князь Володимир Мономах</p> <p>5. Розпад Київської Русі на удільні князівства</p> <p>6. Розвиток культури в період Київської Русі</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Бойко О. Історія України : посібник. – 2-ге вид., допов. – Київ: Академія, 2002. – 656 с.</p> <p>Брайчевський М.Ю. Походження Русі. – К., 1968.</p> <p>Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. – К., 1988.</p> <p>Грушевський М. Історія України-Руси. – К., 1991. – Т.2.</p> <p>Давня історія України. У 2-х кн. – К., 1995. – Кн. 2.</p> <p>Іванченко Р.П. Київська Русь і початки української держави. – К., 1995.</p> <p>Історія України: нове бачення. – К., 1997. – Кн.1.</p> <p>Котляр М.Ф. Утворення давньоруської держави. Історичні зошити. – К., 1993.</p> <p>Літопис Руський за Іпатським списком. URL: http://izbornyk.org.ua/litop/lit.htm.</p> <p>Моця О., Ричка В. Київська Русь: від язичництва до християнства. – К., 1996.</p> <p>Петровський, В. В. Історія України : Неупереджений погляд : Факти. Міфи. Коментарі / В. В. Петровський, Л. О. Радченко, В. І. Семененко. – Х. : ВД «ШКОЛА», 2007. – 592 с.</p> <p>Толочко П.П. Київська Русь. К., 1996.</p> <p>Україна крізь віки. У 15-ти тт. – Т. 4: Толочко О. П., Толочко П. П. Київська Русь / За заг. ред. В. Смоля. НАН України. Інститут археології, Інститут історії України. – К.: Альтернативи, 1998. – 352 с.</p> <p>Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. / Н. Яковенко. – Київ: Генеза, 1997. – 380 с.</p>	<p>2</p>	<p>5 б.</p>	<p>середина вересня</p>
<p>Тема 3. Галицько-Волинська держава</p> <p>1. Розвиток Галицького князівства у кін. XI – XII ст. Князь Ярослав Осмомисл</p> <p>2. Утворення</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Бойко О. Історія України : посібник. 2-ге вид., допов. Київ: Академія, 2002.</p> <p>Галицько-Волинський літопис. Львів, 1994.</p> <p>Головко О. Б. Корона Данила Галицького: Волинь і Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя. К.: ВД «Стилос»,</p>	<p>2</p>	<p>10 б.</p>	<p>друга половина вересня</p>

<p>Галицько-Волинської держави за часів князя Романа Мстиславича.</p> <p>3. Боротьба за галицький престол Данила Романовича (1205–1238 рр.)</p> <p>4. Зміцнення Галицько-Волинської держави за князя Данила Галицького (1238–1264 рр.)</p> <p>5. Галицько-Волинська держава за наступників короля Данила (1264–1340 рр.)</p> <p>6. Розвиток культури в період Галицько-Волинської держави</p>		<p>2006.</p> <p>Грушевський М. Історія України-Руси. К., 1993. Т. 2, 3.</p> <p>Грабовецький В.В. Нариси історії Прикарпаття. Івано-Франківськ, 1992. Т. 1.</p> <p>Ісаєвич Я. Галицько-Волинська держава. Л., 1999.</p> <p>Котляр М. Історія України в особах. Давньоруська держава. К., 1996.</p> <p>Котляр М.Ф. Галицько-Волинська Русь. К., 1998.</p> <p>Крип'якевич І. П. Галицько-Волинське князівство. К., 1984.</p> <p>Україна крізь віки. У 15-ти тт. Т. 5: Котляр М. Ф. Галицько-Волинська Русь / За заг. ред. В. Смоля. НАН України. Інститут археології, Інститут історії України. К.: Альтернативи, 1998.</p> <p>Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. К.: Генеза, 1997.</p>			
<p>Тема 4. Українське козацтво наприкінці XV – у першій половині XVII ст.</p> <p>1. Соціально-економічні та політичні передумови виникнення українського козацтва. Походження терміну «козак». Теорії походження козацтва.</p> <p>2. Суспільно-політична організація та етнічний склад українського козацтва. Заснування Запорозької</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі. К., 1993.</p> <p>Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків. К., 1991.</p> <p>Багацький В. В., Кормич Л.І. Історія України : підручник. 3-тє вид., доп. і перероб. Рек. МОН. К.: Алерта, 2010.</p> <p>Бойко О.Д. Історія України: навч. посібник. Рек. МОН; 6-тє вид. К.: Академвидав, 2016. 720 с.</p> <p>Володарі гетьманської булави. Історичні портрети. К., 1995.</p> <p>Гурбик А.О. Виникнення Запорізької Січі (хронологічний та територіальний аспект проблеми) // Український історичний журнал. 1999. № 6. С. 3-17.</p> <p>Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. К.: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 680 с.</p> <p>Палій О. Історія України. Від княжої доби до Революції гідності. 3-тє вид. Київ: К.І.С., 2017. 596 с.</p>	<p>2</p>	<p>5 б.</p>	<p>початок жовтня</p>

<p>Січі. Запорізька Січ як військова і територіально-адміністративна одиниця.</p> <p>3. Реєстрове козацтво та його роль у державотворчих процесах в Україні.</p> <p>Стосунки між козацтвом і Польщею</p> <p>4. Боротьба запорожців із Кримським ханством і Туреччиною</p> <p>5. Козацько-селянські повстання 1590-х – 1630-х років.</p> <p>6. Розвиток української культури у XVI – першій половині XVII ст.</p>		<p>Пасічник М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2006. 735 с.</p> <p>Світлична В. В. Історія України: навчальний посібник. Київ : Каравела, 2011. 384 с.</p> <p>Сергієнко Г. Я. Біля витоків українського козацтва й Запорозької Січі // Український історичний журнал. 1992. № 12. С. 123-131.</p> <p>Щербак В. О. Запорозька Січ як фактор консолідації українського козацтва до середини XVII ст. // Український історичний журнал. 1995. № 5. С. 66-71.</p> <p>Яворницький Д. Історія запорозьких козаків: У 3 т. К, 1990-1991.</p>			
<p>Тема 5. Українська національна революція середини XVII ст.: Хмельниччина</p> <p>1. Причини та початок національної революції під проводом Б. Хмельницького</p> <p>2. Военні дії 1648–1649 рр. Зборівський мирний договір</p> <p>3. Відновлена українська держава – Гетьманщина</p> <p>4. Военні дії 1650–1653 рр.</p> <p>5. Угода з Московією 1654 р.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р. Міфи і реальність. – К., 1994.</p> <p>Аркас М. Історія України-Руси. – К., 1990. – С. 171-213.</p> <p>Грабовецький В.В. Західноукраїнські землі в період народно-визвольної війни 1648-1654 рр. – К., 1972.</p> <p>Гетьмани України: історичні портрети. – К., 1991.</p> <p>Дорошенко Нарис історії України. – Львів, 1991. – С. 234-281.</p> <p>Доба Богдана Хмельницького. Збірник наукових праць. – К., 1995.</p> <p>Історія України. Курс лекцій. Кн.1. – К., 1991. – Лек. 12,13.</p> <p>Історія України. Нове бачення. Т.1. – К., 1995. – С. 152-184.</p> <p>Історія України / Керівник авт. колект. Зайцев Ю. – Львів, 1996. – С. 113-123.</p> <p>Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. – Львів, 1990.</p> <p>Наливайко Д. Козацька</p>	<p>4</p>	<p>5 б.</p>	<p>початок жовтня</p>

Продовження війни у 1654–1657 рр.		християнська республіка. – К., 1992. Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький. – К., 1995. Смолій В.А., Степанков В.С. Українська Національна революція 1648-1654рр. та кризь призму століть // Український історичний журнал. – 1998. – №6. Субтельний О. Україна: історія. – К., 1991. – С. 116-127. Толочко П.П. Від Русі до України. – К., 1997.			
Тема 6. Козацько-гетьманська держава в другій половині XVII ст. 1. Руїна – її причини і характерні ознаки. Україна в політичних планах Польщі і Росії. 2. Гетьманування Івана Виговського та Юрія Хмельницького . Гадяцький трактат, Переяславські статті, Слободищенська угода. 3. Поділ України на два гетьманства: Правобережне та Лівобережне. Діяльність гетьманів Павла Тетері та Івана Брюховецького . Московські статті, Андрусівське перемир'я. 4. Діяльність гетьмана Петра Дорошенка та його	Практичне заняття	Бойко О.Д. Історія України: навч. посібник. Рек. МОН; 6-те вид. К.: Академвидав, 2016. 720 с. Багацький В. В., Кормич Л.І. Історія України : підручник. 3-те вид., доп. і перероб. Рек. МОН. К.: Алерта, 2010. 388 с. Білоцерківський В.Я. Історія України: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2007. 536 с. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М.Бут, М.І.Бушин, Ю.І.Вовк та ін.]; за заг. ред. М.І. Бушина, О.І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник. К.: Знання, 2013. 685 с. Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. К.: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 680 с. Світлична В. В. Історія України: навчальний посібник. Київ : Каравела, 2011. 384 с. Палій О. Історія України. Від княжої доби до Революції гідності. 3-те вид. Київ: К.І.С., 2017. 596 с. Пасічник М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2006. 735 с. Юрій М.Ф. Історія України: навч. посіб./ Рек. МОН . К.: Кондор, 2010. 252 с.	2	10 б.	середина жовтня

<p>зовнішньополітичні орієнтири. 5. Гетьманування Дем'яна Многогрішного та Івана Самойловича на Лівобережжі. Глухівські та Конотопські статті. Обмеження автономії України. 6. «Вічний мир» між Московією та Польщею. Наслідки Руїни.</p>					
<p>Тема 7. Наступ російського царизму на автономію України у XVIII ст. 1. Становище українських земель в період правління гетьмана Івана Мазепи (1687–1709 рр.). Знищення Чортомлицької Січі. Полтавська катастрофа. Оцінка діяльності І. Мазепи. 2. Гетьман Пилип Орлик та його «Конституція» 3. Обмеження прав України в період гетьманування Івана Скоропадського (1708–1722 рр.). Наказний гетьман Павло Полуботок. Правління І</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Маманчук О. І. Актуальні проблеми політичної історії України: Монографія. К.: КНЕУ, 2005. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко. – К.: Критика. – 2005. – 584с. Петровський В., Радченко Л., Семененко В. Історія України: неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. – Харків: «Школа», 2008. Савченко Н., Подольський М. Історія України: модульний курс. Навчальний посібник. – К.: "Інкос", 2006. Світлична В. Історія України: Навчальний посібник для студентів неісторичних спеціальностей вищих закладів освіти. К.: Каравела; Львів: Новий світ – 2000, 2002.</p>	<p>2</p>	<p>5 б.</p>	<p>кінець жовтня</p>

<p>Малоросійської колегії (1722–1727 рр). 4. Спроби гетьмана Данила Апостола реформувати Україну (1727–1734 рр.). Правління гетьманського уряду (1734–1750 рр.). 5. Гетьманування Кирила Розумовського (1750–1764 рр.). Остаточне скасування російським царизмом автономії на Лівобережній і Слобідській Україні в другій половині XVIII ст. 6. Нова Січ та її остаточне знищення російським самодержавством (1734–1775 рр.). 7. Культура України у XVIII ст.</p>					
<p>Тема 8. Українські землі під владою Російської імперії у XIX ст. 1. Загальне становище українських земель. Рух декабристів 2. Академічний етап українського національного відродження. Кирило-</p>	<p>Лекція</p>	<p>Бойко О. Історія України. К., 2003, 2005, 2006. Грицак Я. Нарис з історії України. Формування модерної української нації XIX – XX століття. К., 1996. Дорошенко Д. Нарис історії України. Т. 1, 2. К., 1991. Історія України. Документи і матеріали / Уклад. В. Короля. К., 2001. Кондратюк К. Нариси історії українського національно-визвольного руху XIX ст. Тернопіль, 1993. Крип'якевич І. Історія України. Львів, 1992. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. В 2-х томах. К., 2004.</p>	<p>2</p>	<p>5 б.</p>	<p>початок листопада</p>

<p>Мефодіївське братство</p> <p>3. Царські реформи 1860–1870-х років та їх вплив на Україну.</p> <p>4. Культурницький та політичний етапи українського національного відродження. Громадівський рух</p> <p>5. Українська культура на Наддніпрянщині в XIX ст.</p>		<p>Україна крізь віки. У 15-ти тт. Т. 9: Сарбей В. Г. Національне відродження України / За заг. ред. В. Смоля. НАН України. Інститут історії України. К.: Альтернативи, 1999.</p>			
<p>Тема 9. Західноукраїнські землі під владою Австрійської (Австро-Угорської) монархії (кінець XVIII – початок XX ст.)</p> <p>1. Політичне та економічне становище західноукраїнських земель наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.</p> <p>2. Початок українського національного відродження. Діяльність «Руської трійці».</p> <p>3. Революційні події 1848–1849 рр. на західноукраїнських землях.</p> <p>4. Суспільно-політичний рух в Західній Україні у 1860–1880-х роках:</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Верига В. Нариси з історії України (кінець XVIII – початок XX ст.). – К., 1995.</p> <p>Гербільський Г.Ю. Розвиток прогресивних ідей в Галичині у першій половині XIX ст. (до 1848 р.). – Львів, 1964.</p> <p>Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX ст. – К., 1996.</p> <p>Каппелер А. Національний рух українців у Росії та Галичині: спроба порівняння // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Вип.1. – К., 1992. – с. 104-119.</p> <p>Кондратюк К.К. нариси історії українського національно-визвольного руху XIX ст. – Тернопіль, 1993.</p> <p>Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. – Івано-Франківськ, 1993.</p> <p>“Руська трійця” в історії суспільно-політичного руху і культури України. – К., 1987.</p> <p>Сарбей В.Т. Національне відродження України // Серія “Україна крізь віки”: У 15-ти т. – К., 1999.– Т.9.</p> <p>Стеблій Ф.І. Початки українського національного руху в Галичині // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – К., 1995. – Вип.2. – С. 59-70.</p> <p>Субтельний О. Україна: історія. – К., 1991.</p>	<p>2</p>	<p>10 б.</p>	<p>середина листопада</p>

<p>русофіли, народовці, радикали. 5. Утворення та діяльність перших українських політичних партій у Галичині наприкінці XIX – на початку XX ст. 6. Розвиток культури на західноукраїнських землях в австрійський період.</p>					
<p>Тема 10. Українська революція 1917–1921 рр. 1. Початок Української революції 2. Діяльність Української Центральної Ради. 3. Гетьманат Павла Скоропадського 4. Прихід до влади Директорії УНР 5. Західно-Українська Народна Республіка. 6. Більшовицький та білогвардійський режими в Україні. Польсько-радянська війна 1920–1921 рр. 7. Українська культура в період революції</p>	<p>Лекція</p>	<p>Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. – К., 1991. Грушевський М. Новий період історії України. – К., 1991. Гунчак Т. Україна: перша половина XX століття. Нариси політичної історії. – К., 1993. Верига В. Українські визвольні змагання 1914-1923 рр.: У 2-х т. – Львів, 1998. Нагаєвський І. Історія української держави XX ст. – К., 1993. Нариси історії української революції 1917–1921 років. К.: НВП "Видавництво "Наукова думка" НАН України", 2011. Кн. 1; 2012. Кн. 2. Полонська-Василенко Н. Історія України. Т.2. – К., 1992. Реєнт О. Українська революція. – К., 1996. Солдатенко В.Ф. Українська революція: концепція та історіографія (1917-1920 рр.). – К., 1999. Україна крізь віки. У 15-ти тт. Т. 10: Рубльов О. С., Реєнт О. П. Українські визвольні змагання 1917-1921 рр. / За заг. ред. В. Смолія. НАН України. Інститут історії України. К.: Альтернативи, 1999. Українська державність у XX столітті. – К., 1996.</p>	<p>4</p>	<p>5 б.</p>	<p>початок грудня</p>
<p>Тема 11. Українські</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Білас І. Репресивно-каральна система в Україні. 1917–1953:</p>	<p>2</p>	<p>5 б.</p>	<p>початок грудня</p>

<p>землі в міжвоєнний період (1921–1939 рр.)</p> <p>1. Соціально-економічні і політичні перетворення в УСРР в 1920-ті рр. Створення СРСР. Політика українізації та її наслідки.</p> <p>2. Сталінська політика індустріалізації . Насильницька колективізація українського села. Голодомор 1932–1933 рр.</p> <p>3. Масові репресії комуністичної влади в 1920–1930-х рр. та їх наслідки.</p> <p>4. Західноукраїнські землі у складі Польщі. Основні напрями в українському політичному русі Галичини.</p> <p>5. Українські землі у складі Румунії та Чехословаччини. Карпатська Україна (1938–1939 рр.).</p> <p>6. Українська культура в міжвоєнний період</p>		<p>суспільно політичний та правовий аналіз: у 2 кн. К.: Либідь, 1994. Кн. 1. 432 с.; Кн. 2. 688 с.</p> <p>Вегеш М. Карпатська Україна. Документи і факти / М. Вегеш Ужгород: Карпати, 2004. 432 с.</p> <p>Ешплбом Енн. Історія ГУЛАГу / Енн Ешплбом; [пер. з англ. А.Іщенка]. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 511 с.</p> <p>Касьянов Г. Українська інтелігенція 1920-х – 30-х років: соціальний портрет та історична доля / Г. Касьянов. К., 1992. 176 с.</p> <p>Касьянов Г. Сталінізм і українська інтелігенція (20–30-ті рр.) Г. Касьянов, В. Даниленко. К.: Наукова думка, 1991. 96 с.</p> <p>Кентій А. Українська Військова Організація (УВО) в 1920–1928 рр. Короткий нарис / А. Кентій. К.: Ін-т історії України НАНУ, 1998. 81 с.</p> <p>Кентій А. Нариси історії Організації Українських Націоналістів (1929-1941 рр.) / А. Кентій. К.: Ін-т історії України НАНУ, 1998. 201 с.</p> <p>Конквест Р. Великий терор. Сталінські чистки тридцятих років / Р. Конквест [пер. з англ. Н. Волошинович, З. Корабліної]. Луцьк: ВМА «Терен», 2009. 880 с.</p> <p>Конквест Р. Жнива скорботи: Радянська колективізація і голодомор / Р. Конквест; [пер. з англ.]. – К.: Либідь, 1993. 383 с.</p> <p>Кульчицький С. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919–1928 рр.) / С. Кульчицький. К., 1996. 396 с.</p> <p>Кульчицький С. Україна між двома війнами (1921–1939 рр.) / С. Кульчицький. К.: Видавничий центр «Альтернативи», 1999. Т. 11. 336 с. (Україна крізь віки).</p> <p>Литвин М. Р. 1939. Західні землі України / М. Литвин, О. Луцький, К. Науменко; Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Л.: ІУ, 1999. 152 с.</p> <p>Реєнт О. Україна між світовими війнами (1914-1939). Події. Люди. Розсекречена пам'ять: Голодомор 1932–1933 років в Україні в документах ГПУ-НКВД. К.: Вид.</p>			
---	--	--	--	--	--

		дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 604 с. Рубльов О. Сталінщина і доля західноукраїнської інтелігенції. 20–50-ті рр. XX ст. / О. Рубльов, Ю. Черченко. К.: Наукова думка, 1994. 350 с. Шаповал Ю. ЧК-ГПУ-НКВД в Україні: особи, факти, документи / Ю. Шаповал, В. Пристайко, В. Золотарьов. К.: Абрис, 1997. 607 с.			
Тема 12. Україна в часи Другої світової війни (1939–1945 рр.) 1. Перша радянська окупація західноукраїнських земель (1939–1941 рр.). 2. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії на українських землях у 1941–1942 рр. 3. Німецький окупаційний режим в Україні 4. Антинацистський рух опору. Боротьба Української повстанської армії (УПА). 5. Вигнання нацистських загарбників з України (грудень 1942 – жовтень 1944 рр.). Окупація України радянськими військами. 6. Українська культура в період Другої світової війни.	Практичне заняття	Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX століття. К., 1996. Грицюк В. М. Стратегічні та фронтові операції Великої Вітчизняної війни на території України / НАН України. Ін-т історії України. К., 2010. Історія України. Документи і матеріали / Укладання та коментарі В. Короля. К.: Альтернативи, 2001. Кентій А. Нариси історії Організації українських націоналістів (1929–1941 рр.). К., 1998. Коваль М. В. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939–1945 рр.). - Київ: Альтернативи, 1999. - 336 с. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні. Париж; Нью-Йорк; Львів, 1993. Кучер В. І., Чернега П. М. Україна у Другій світовій війні (1939–1945). К., 2004. Муковський І. Т., Лисенко О. Є. Звитяга і жертвність: Українці на фронтах другої світової війни / За ред. В. Д. Конашевича. К.: Пошуково-вид. агентство «Книга Пам'яті України», 1996. Перепічка Є. В. ОУН і УПА в роки Другої світової війни. - Львів: СПОЛОМ, 2009. Політична історія України. XX ст.: У 6 т. Т. 4. Україна в Другій світовій війні (1939–1945 рр.). К., 2003. Українська державність у XX столітті: історико-політологічний аналіз. К., 1996.	2	10 б.	середина грудня
Тема 13.	Самостійн	Баран В.К. Україна 1950-1960 рр.:	60	20 б.	кінець

<p>Україна в другій половині ХХ – на початку ХХІ ст. Розвиток української культури</p> <p>1.Тенденції післявоєнного розвитку УРСР у 1945-1953 рр.</p> <p>2.Україна в період «відлиги» (1953-1964 рр.).</p> <p>3.Український національний рух в другій половині 1960-х – першій половині 1980-х роках. Дисидентство.</p> <p>4.Командно-адміністративна система. Застійні явища в політичній та економічній сферах у 1970–80-х рр.</p> <p>5.Україна в період “перебудови”. Національно-політичне відродження у 1985-1990 рр.</p> <p>6.Проголошення Декларації про державний суверенітет України 1990 р. та здобуття Україною незалежності 1991 р.</p> <p>7.Процес становлення Української держави у 1992–96 роках.</p> <p>8.Конституційний процес в Україні. Прийняття Конституції</p>	<p>а робота (виготовлення і захист презентації, письмова контрольна (тестова) робота)</p>	<p>еволюція тоталітарної системи. – К., 1996.</p> <p>Баран В.К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953-1985 рр. – Львів, 1992.</p> <p>Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К., 2010.</p> <p>Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип’якевича. – К., 1991 – 1993.</p> <p>Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд. Б. І Білик, Ю. А. Горбань, Я. С. Калакура та ін. – К., 2000.</p> <p>Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Клапчук, В. Ф. Остафійчук, Б. І. Білик. – К., 2002</p> <p>Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. – К., 1995.</p> <p>Майстренко І. Історія комуністичної партії України. – Сучасність, 1979.</p> <p>Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Х., 2016. 496 с.</p> <p>Про минуле – заради майбутнього. – К., 1989.</p> <p>Російщення України. – К., 1992.</p> <p>Україна в цифрах у 1991 році: Короткий статистичний довідник. – К., 1992.</p> <p>Україна ХХ ст. Проблеми національного відродження. – К., 1993.</p>			<p>грудня</p>
--	---	---	--	--	---------------

<p>України в 1996 р. та її подальші зміни.</p> <p>9.Тенденції та основні події політичного розвитку України в 1991–2013 рр.</p> <p>10.Тенденції економічного розвитку України в 1991–2013 рр.</p> <p>11.Основні напрямки зовнішньої політики України в 1991–2013 рр.</p> <p>12.Революція Гідності 2013–2014 рр.</p> <p>13.Російсько-українська війна (2014–2020 рр.). Анексія Криму Російською Федерацією. Бойові дії на Донбасі.</p> <p>14. Тенденції політичного, економічного розвитку, основні напрямки зовнішньої політики України в 2014–2020 рр.</p> <p>15. Розвиток української культури у другій половині 1940-х – 1980-х рр.</p> <p>16. Українська культура періоду незалежності</p>					
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Шкала оцінювання				

Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
90-100	відмінно	5	A	зараховано
80-89	добре	4	B	
70-79			C	
60-69	задовільно	3	D	
50-59			E	
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)			

Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів:

40 балів – усні відповіді на семінарських заняттях. Підсумковий бал за семінарські заняття визначається з урахуванням коефіцієнту 4 (наприклад, студент отримав оцінки 5, 3, 2,4 то підсумковий бал становить: $(5+2+3+4=14: 4 \text{ (кількість оцінок)} = 3,5 \times 4 = 14 \text{ балів})$;
40 балів – письмові (тестові) контрольні роботи (4 контрольні роботи по темах лекцій + 4 контрольні роботи по темах семінарських занять). Максимальний бал за кожну роботу – 5;
20 балів – самостійна робота студентів (10 б. – презентація у форматі PowerPoint на визначену тему; 10 б. – письмова (тестова) контрольна робота на визначену тематику).

Вимоги до письмової роботи	Письмові роботи оцінюються за 5-бальною шкалою. Кількість отриманих балів за 15 тестових запитань розподіляється наступним чином: 1–3 правильні відповіді – 2 б. 4–7 правильних відповідей – 3 б. 8–10 правильних відповідей – 4 б. 11–15 правильних відповідей – 5 б.
Семінарські заняття	Виступи на семінарських заняттях оцінюються за 5-бальною шкалою. Активна усестороння участь на занятті може оцінюватися у 0,5 бала.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх пропущених занять і негативних оцінок; виконання усіх передбачених форм роботи.

8. Політика курсу

Політика курсу полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Відвідування лекцій для студентів є обов'язковим.

Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативна теза чи спростування поданої, а не фактична підтримка тези виступаючого, змістовне рецензування та коментар чи доповнення, що дійсно сприятиме розгляду проблеми.

Політика курсу передбачає передачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 15.00 год. – 17.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.

9. Рекомендована література

Основна

1. Аркас М. Історія України-Русі. – К., 1990.
2. Багалій Д. Історія Слобідської України. – Харків, 1993.

3. Багалій Д. Нарис історії України. Доба натурального господарства.-К. 1994.
  4. Бойко О. Д. Історія України: Посібник для студ. вузів. – К.: Академія, 2005. – 687 с.
  5. Брайчевський М. Вступ до історичної науки. Навчальний посібник. – К., 1995.
  6. Брайчевський М. Конспект з історії України. – К.,1993.
  7. Голубець М. Велика історія України: В 2 т. – К.,1993.
  8. Грицак Я. Нариси з історії України: формування української модерної нації XIX-XX століття. – К., 1996.
  9. Грушевський М. Очерк истории украинского народа. – К., 1991.
  10. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – К.,1992.
  11. Грушевський М. Історія України-Русі: В 11 т., 12кн. – К., 1991-98.
  12. Дорошенко Д. Нарис історії України. – Львів,1991.
  13. Дорошенко Д. Огляд української історіографії. – К.,1996.
  14. Єфименко О. Історія України та її народу. – К.,1992.
  15. Залізник Л. Нариси стародавньої історії України. – К., 1994.
  16. Ісаєвич Я. Україна давня і нова. Народ, релігія, культура. – Львів,1996.
  17. Історія України / Ю. Зайцев, В. Баран, Я. Грицак та ін. — 2 вид. — Л.: Світ, 2002. - 520 с.
  18. Історія України. Документи. Матеріали: Посібник / В. Ю. Король (уклад., комент.). — К.: Академія, 2002. - 448 с.
  19. Історія України: навч. посіб. / В. Ф. Верстюк, О. В. Гарань, О. І. Гуржий та ін. — К.: Альтернативи, 2002. - 472 с.
  20. Історія України: Хрестоматія: У 2-х ч. / Упор. С. М. Клапчук, Б. І. Білик, Ю. А. Горбань та ін. — К.: ІЗМН, 1996. – Ч. I. – 372 с. – Ч. II. – 336 с.
  21. Коваль М. Україна:1939-1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. - К.,1995.
  22. Крип'якевич І. Історія України. – Львів.1990.
  23. Лановик Б. Д. та ін. Історія України: Навч. Посібник для студ. – К.: Знання, 2000. - 574 с.
  24. Остафійчук В. Ф. Історія України: Сучасне бачення: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2002. - 352 с.
  25. Субтельний О. Україна. Історія. – К.: Либідь, 1994. - 736 с.
- Додаткова
26. Баран В. Давні слов'яни. – К.,1998.
  27. Баран В., Козак Д., Терпиловський Р. Походження слов'ян. – К.,1991.
  28. Василенко Г. Велика Скіфія. К.,1991.
  29. Володарі гетьманської булави. Історичні портрети. – К., 1994.
  30. Галицько-Волинська держава - правонаступниця Київської Русі // Андрухів І. Історія України та рідного краю / І. Андрухів. - Івано-Франківськ, 2002.
  31. Галицько-Волинська держава XII-XIV ст. : зб. наук. праць. У 2-х кн. Кн.1 / упоряд. О. Кучерук. - Л. : Світ, 2002.
  32. Галицько-Волинська держава: історія, постаті, культура : бібліогр. покажч. / ОУНБ ім. І. Франка ; [уклад. В. Дволітка, вступ. ст. І. Драбчука, відп. за вип. Л. Бабій]. - Івано-Франківськ, 2009.
  33. Галицько-Волинський літопис. Львів,1994.
  34. Геродот із Галікарнасу. Скіфія. Найдавніший опис України з V ст. перед Христом. - К.,1992.
  35. Грицак Я. Що залишилось після Помаранчевої революції? – К., 2010.
  36. Залізник Л. Нариси стародавньої історії України. – К., 1994.
  37. Замлинский В.А. Богдан Хмельницкий. - М.,1998.
  38. Ідзьо В. Галицька держава: процеси етнотворення та становлення (III-XII ст.) / В. Ідзьо. - Л. : Камула, 2005.
  39. Ідзьо В. Українська держава в IX-XIII століттях / В. Ідзьо. - Л. : Сполом, 2004.
  40. Котляр М. Історія України в особах. Древньоруська держава. – К.,1996.
  41. Котляр М. Русь язичницька. Біля витоків східнослов'янської цивілізації. – К.,1994.
  42. Котляр М.Ф. Галицько-Волинська Русь. – К.,1998.
  43. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. – Львів,1990.
  44. Крип'якевич І. Бутич І. Документи Богдана Хмельницького. – К.,1960.
  45. Крип'якевич І.П. Галицько-Волинське князівство. – К.,1984
  46. Лабунька М. Митрополит Іларіон і його писання. – Рим,1990.
  47. Літопис гадяцького полковника Григорія Граб'янки. – К., 1992.

48. Махновець Л. Про автора «Слово о полку Ігоревім». – К.,1988.
49. Моця О., Ричка В. Київська Русь від язичництва до християнства. – К.,1996.
50. Нартов В. Історія України з давніх-давен до сьогодення. – Харків,2006.
51. Нартов В. Видатні особистості України. Факти, документи, оцінка. – Харків, 2007.
52. Оглоблин О. Думки про Хмельниччину. – Нью-Йорк, 1957.
53. Переяславська рада 1654 року (Історіографія та дослідження). – К.,2009.
54. Петров В.П. Походження українського народу. – К.,1992.
55. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова. – К.,1993.
56. Плачинда С. Словник давньоукраїнської міфології. – К.,1993.
57. Ребіндер Б. Велесова книга: життя та релігія слов'ян. – К.,1988.
58. Смолій В., Гуржій О. Як і коли почала формуватися українська нація. – К.,1991.
59. Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький. Соціально-політичний портрет. - К.,1995.
60. Толочко П. П. Київська Русь. – К., 1996.
61. Чугуєнко М. Україна, яка шокує. Лабіринти історії. – Харків, 2005.
62. Шевальє П'єр. Історія війни козаків проти Польщі. – К., 1993.
63. Шпорлюк Р. Імперія та нації (з історичного досвіду України, Росії, Польщі та Білорусі) /Пер. з англ. – К., 2000.
64. Шпорлюк Р. Формування модерних націй: Україна – Росія – Польща / Пер. з англ. Г. Касьянова, М. Климчука, М. Рябчука, Я. Стріхи, Д. Матіяш та Х. Чушаак. – К., 2013.

Викладач _____ к. і. н., асистент Паска Б. В.